

II. ročník Krausova pochodu

Rok se sešel s rokem a pardubičtí astronomové nezapomněli na vloni zahájenou tradici k počtě významného pardubického rodáka barona Artura Krause. Pro osvěžení paměti – baron Kraus (1854 – 1930) byl významnou osobností Pardubic, která vynikala v nejednom oboru a v nejedné činnosti se mohla chlubit svým prvenstvím. Kupříkladu se podílel na historicky prvním letu Jana Kašpara, založil první tenisový kurt v širém kraji, první lidovou hvězdárnu v Čechách, vlastnil první lyže ve střední Evropě ... A právě ty lyže zapříčinily založení tradice „Krausova pochodu“, jejíž cílem je projít za jeden den v zimních měsících nějaký krkonošský okruh a zakončit jej pozorováním nějaké astronomické události. Letošní ročník v tomto plánu překonal očekávání a přinesl vskutku úžasný zážitek ...

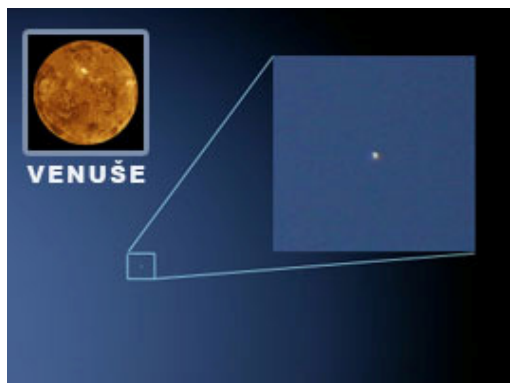
Druhý ročník Krausova pochodu se uskutečnil za krásného slunného dne v neděli 28. prosince 2008. Z Pardubic jsme vyrazili červenou Fabií ve složení tří Petřů – Petr Komárek, Petr Musil a já. Ačkoliv ambice byly vysoké, hlad nás skolil už v Trutnově, kam jsme v dopoledních hodinách zavítali do nedělní Hypernovy a z nabídky teplého jídla nám nezbývalo počtít své žaludky pizzou. Zimní Slunce zatím stoupalo a začalo, byť jen jemně, zahřívát ránem

promrzlý vzduch. Kolem desáté ranní jsme se odpoutali od židlí v pizzerii a vyrazili do Pece. Pohádkově sněhobílé výhledy se nám začaly rázem odkrývat a my už jsme tušili, že mimořádný zážitek se blíží. Po příjezdu do Pece pak už o tom nebyl pochyb.

Náš plán byl původně prošlápnout *stejnou trasu jako vloni*. Vypídit se na Liščí horu, odtamtud přejít na Rozcestí a v tamní vysokohorské chatě zahltit své žaludky. Pak se projít až k Luční hoře a návrat do Pece zvládnout cestou od zasněžené Výrovky. Plán nám ale rozmluvila sama krása hor. Vydali jsme se tedy směrem k lanovce na Sněžku s nejistým výhledem na pěší výstup na náš nejvyšší vrchol. Navíc s nedávnou lavinou v paměti nás i myšlenka výstupu trochu strašila. Ale nikdo z nás na pohádkově zimní Sněžce ještě nikdy nebyl...

Takže co s tím? Klesnout na své hrdosti, přeci jenom utratit na lanovce a ulevit lenivým nohám na úkor až navazujícího pochodu? Den je to krásný, tak proč tedy ne? Utrácíme proto každý nehoráznou sumu 180,- za místo v lanovce a ta nás po menším čekání v převážně německé společnosti vyváží i s naší bagáží vzhůru. Už v půli cesty si začínáme hovět, že to nebyl až tak špatný nápad. Mechanická síla zvyšuje naši nadmořskou výšku a již před vrcholem Růžové hory (kde má lanovka mezistanici) se nám objevuje krásný rozhled do vzdálených orlickohorských krajin.

Blankytná obloha mi vnucuje první pozorovací nápad – mohl bych se pokusit najít planetu Venuši. No jo, ale kde ji hledat? Nechávám to zatím být a vnímám čím dál čistší a chladnější vzduch. Kupodivu i v našich nejvyšších nadmořských výškách nefučí. Jakmile se dostáváme za mezistanici nad Růžovou horou, začíná se odkrývat ten nejskvostnější skvost. Kompletně bílá Sněžka. Lidé pod námi se k ní drápou po svých nohách tak, že se trochu

stydím za náš lenivý mechanický pohyb. Malé stromky tam pod námi jsou sněhem obalené do větrem ztvarovaných vlajčitých struktur. Mezitím občas zacvakne dotyk věšení lanovky se stožárem. Posledních pár metrů. Je to tu – 1602 metrů nad mořem + 60 centimetrů sněhu ...

A Krausův pochod oficiálně může začít. Zahajujeme jej krátkým pokocháním se do okolní krajiny z našeho bílého „Olympu“, který je skutečně tak kouzelný, jak jej znám z obrázků. Budovy vypadají jako bílé cukrovinky. Vytahuji svůj vánoční dárek – binar 11x70 a upevňuji jej na stativ. Nejdřív koukám po krajině, která se v dalekém horizontu chlubí Ještědem, parašutisty, kouřem z komínu a jinými perlami. Na polské straně je pak v dáli vlnící se moře inverze. Ale copak horizont, daří se mi najít i tu Venuši! Nejdřív samolibě binarem a vzápětí očima. Petr Komárek okamžitě přidává objektiv svého fotoaparátu k okuláru a na záznamové kartě se ocitá fotografický důkaz našeho pozorování. Plni radosti se hned vzápětí vydáváme na tak natěšený pochod.

Legrace to až tak není, neboť strmá cesta z vrcholu je chráněná pouze ledem ověncenými řetězy a tíha našich bagáží spolu s gravitací vykonávají své. Hamižní lyžníci nás z vrcholu občas popostrkávají ve snaze se mezi námi na plochých botách protlačit. Polsko je odsud skutečně krásné, obloha bez mráčku a vysokohorsky blankytná. Napadá mě, jak krásné by teď a tady bylo úplné zatmění Slunce. Nohy nás táhnou stejným směrem, co všetečné běžkaře, jen zřídka pochodníky.

Svou ideu o zatmění dávám najevo, z čehož se klube další hodinová vzpomínková i nápadová diskuze o slunečních zatměních. Kdy vlastně bude nejbližší dostupné? 2009 Čína, 2012 Austrálie, 2013 Afrika, 2017 Amerika ... Mluví se o tom krásně, ale kde vzít ty peníze ...

Je půl třetí, pochodujeme po krátké přestávce u Luční boudy k malé kapličce na Luční hoře. Desítky lidí napadly podobné myšlenky. Slunce už se pomalu loudá k obzoru a my chceme stihnout jeho západ. Snažíme se proto co nejrychleji (i s bolestí v nohou kvůli špatným botám) dojít kolem Výrovky až k chatě na Rozcestí. Z Luční hory běžkaři ani neberou ohled na pěšce a sjíždějí ji k Výrovce ostošest. Jen asi půl hodiny před západem Slunce se ocitáme na kýženém místě. Petr Komárek a já ochutnáváme ovocný čaj s vysokohorskou přirážkou, Petr Musil sází na chuť horké horské čokolády.

Krátce po čtvrté hodině se Slunce už dotýká vyšších hranic mlhy a pomalu se sune do ní. Hory na druhé straně získávají úžasný narůžovělý nádech. Obloha na východním horizontu tam zvedá tmavě modrý „Venušin pás“, tedy zemský stín promítnutý do zemské atmosféry. Zima je nám veliká, ale stojí to za to. Poslední pásy mírně zdeformovaného Slunce zalézají pod obzor a na místě naší mateřské hvězdy ostává intenzivní nažloutlá zář oblohy. Bez problému se dá najít planeta Venuše. S větší snahou už nad obzorem nacházím i planetu Jupiter. Kolemjedoucí běžkaři se otáčí stejným směrem, co my fotíme a točíme. Kontrastní narůžovělá Sněžka jasně vyniká před tmavě modrým zvedajícím se „Venušíným pásem“.

Kolem páté hodiny se rozhodujeme vyrazit dál. Nohy bolí ještě víc a před námi už je jen mírný vrchol Liščí hory. Obloha tmavne, ale západní obzor pořád svítí tou nápadnou nažloutlou barvou. Sněhem obalené stromy kolem nás proto krásně odráží tenhle nádech a tiše střeží nadcházející noc. Když se ale podívám nad západní obzor, vidím ještě víc. Ač je to neuvěřitelné, i bezmála 5 měsíců po erupci sopky Kasatoschi je patrné podivné nafialovělé zabarvení oblohy v pásu asi od 5° do 25°. Celý úkaz trvá kolem 20 minut a byť už jsme dost znaveni, přesvědčuji Petra Komárka, aby vytáhl z batohu foťák a celou scenérii i s Venuší nafotil.

K osmé hodině po úmorné snaze dojít zpět do Pece a krátkém pozorování noční oblohy na Liščí louce 2. ročník Krausova pochodu končí. I přes bolest v nohou nás těší vzpomínky na jedinečný, stále posopečný, západ Slunce.